

Statuten

ING CDC Pensioenfonds

28 juli 2020

Inhoudsopgave

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen	3	Hoofdstuk IV: Raad van Toezicht	13
Artikel 1. Definities	3	Artikel 16. Samenstelling en taak van de Raad van Toezicht	13
Artikel 2. Naam, zetel en duur	4	Artikel 17. Einde lidmaatschap Raad van Toezicht	14
Artikel 3. Doel	4	Artikel 18. Rechten en bevoegdheden van de Raad van Toezicht	14
Artikel 4. Middelen, inkomsten en uitgaven	4	Artikel 19. Vergaderingen van de Raad van Toezicht	16
Hoofdstuk II: Bestuur	5	Artikel 19a. Sleutelfuncties	16
Artikel 5. Samenstelling van het Bestuur	5	Hoofdstuk V: Financiën	17
Artikel 6. Einde Bestuurslidmaatschap	6	Artikel 20. Beheer	17
Artikel 7. Taken en bevoegdheden van het Bestuur	6	Artikel 21. Boekjaar, bestuursverslag, jaarrekening, overige gegevens en staten	17
Artikel 8. Vergaderingen van het Bestuur	7	Artikel 22. Registeraccountant	17
Artikel 9. Besluiten buiten vergadering	9	Artikel 23. Waarmerkend actuaris	18
Artikel 10. Bestuursbureau en Compliance Officer ..	9	Hoofdstuk VI: Ontbinding	18
Artikel 11. Adviseurs	9	Artikel 24. Ontbinding van het Pensioenfonds	18
Hoofdstuk III: Verantwoordingsorgaan	10	Hoofdstuk VII: Klachten en Geschillen	19
Artikel 12. Samenstelling van het Verantwoordingsorgaan	10	Artikel 25. Klachten- en Geschillenregeling	19
Artikel 13. Einde lidmaatschap Verantwoordingsorgaan	10	Hoofdstuk VIII: Overige bepalingen	19
Artikel 14. Rechten en bevoegdheden van het Verantwoordingsorgaan	11	Artikel 26. Wijziging van de statuten	19
Artikel 15. Vergaderingen van het Verantwoordingsorgaan	12	Artikel 27. Hardheidsclausule	19
		Hoofdstuk IX: Slotbepalingen	19
		Artikel 28. Onvoorziene gevallen	19

Hoofdstuk I: Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze statuten wordt verstaan onder:

a. het Pensioenfonds:

Stichting ING CDC Pensioenfonds;

b. het Bestuur:

het Bestuur van het Pensioenfonds;

c. het Verantwoordingsorgaan:

het Verantwoordingsorgaan van het Pensioenfonds;

d. de Raad van Toezicht:

het intern toezicht van het Pensioenfonds;

e. het Pensioenreglement:

het (de) Pensioenreglement(en) van het Pensioenfonds;

f. de Werkgever:

de rechtspersoon die met het Pensioenfonds tot uitvoering van de door hem gesloten Pensioenovereenkomst, een Uitvoeringsovereenkomst heeft gesloten en die in een groep als bedoeld in de PW is dan wel was verbonden met ING Bank N.V. Indien meer partijen met het Pensioenfonds een Uitvoeringsovereenkomst hebben gesloten, zullen zij gezamenlijk één gemachtigde aanwijzen, die de Werkgevers vertegenwoordigt en die de uit deze statuten voortvloeiende bevoegdheden namens hen zal uitoefenen en tegenover wie de uit deze statuten voortvloeiende verplichtingen zullen worden nagekomen;

g. de COR:

de Centrale Ondernemingsraad ING Bank;

h. Uitvoeringsovereenkomst:

de overeenkomst tussen de Werkgever en het Pensioenfonds over de uitvoering van de Pensioenovereenkomst;

i. de Pensioenovereenkomst:

hetgeen tussen de Werkgever en de Werknemer(s) is of zal worden overeengekomen betreffende het pensioen van de Werknemer(s)

a. overeenkomstig de bij de Werkgever geldende cao, indien en voor zover in die cao is bepaald dat het Pensioenfonds de pensioenuitvoerder is; of

b. waarvoor een (afzonderlijke) Uitvoeringsovereenkomst door de Werkgever en het Pensioenfonds is of wordt gesloten;

j. een Werknemer:

de persoon die een arbeidsovereenkomst heeft met de Werkgever en die onder de Pensioenovereenkomst valt;

k. een Deelnemer:

de Werknemer of gewezen Werknemer die ingevolge het Pensioenreglement pensioenaanspraken jegens het Pensioenfonds verwerft;

l. een Gewezen Deelnemer:

de Werknemer of gewezen Werknemer die geen pensioenaanspraken meer verwerft uit hoofde van het Pensioenreglement en die bij beëindiging van de deelneming een pensioenaanspraak heeft behouden jegens het Pensioenfonds;

m. een Gepensioneerde:

de persoon die jegens het Pensioenfonds recht heeft op een ingegaan ouderdomspensioen ingevolge de bepalingen van het Pensioenreglement;

- n. een Pensioen:**
ouderdoms-, (bijzonder) partner-, arbeidsongeschiktheids- of, wezenpensioen in de zin van het Pensioenreglement;
- o. een Pensioengerechtigde:**
de persoon voor wie op grond van het Pensioenreglement het Pensioen is ingegaan;
- p. een Aanspraakgerechtigde:**
de persoon die op grond van het Pensioenreglement begunstigde is voor een nog niet ingegaan Pensioen;
- q. een Gekwalificeerde meerderheid van stemmen:**
ten minste twee derde van het totaal aantal ter vergadering aanwezige of vertegenwoordigde stemmen in de vergadering;
- r. Uitbestedingspartners:**
derden aan wie werkzaamheden door het Pensioenfonds zijn uitbesteed;
- s. de PW:**
de Pensioenwet; en
- t. DNB:**
De Nederlandsche Bank N.V.

Artikel 2. Naam, zetel en duur

Het Pensioenfonds draagt de naam: Stichting ING CDC Pensioenfonds, is gevestigd te Amsterdam en is voor onbepaalde tijd opgericht.

Artikel 3. Doel

Het Pensioenfonds heeft ten doel Pensioenen en/of andere uitkeringen te verstrekken ter zake van ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden van Deelnemers of Gewezen Deelnemers, overeenkomstig de bepalingen van het Pensioenreglement.

De door het Pensioenfonds uit te voeren pensioenregelingen dienen te kwalificeren als een zogenoemde collectieve beschikbare premieregeling (CDC-regeling) waarvoor de Werkgever IFRS-accounting (IAS 19R) met DC classificatie kan toepassen.

Artikel 4. Middelen, inkomsten en uitgaven

1. De middelen en inkomsten van het Pensioenfonds bestaan uit:
 - a. de krachtens de Uitvoeringsovereenkomst verschuldigde pensioenpremie en bijdragen;
 - b. inkomsten uit beleggingen;
 - c. uitkeringen uit overeenkomsten van herverzekering;
 - d. inkomende waardeoverdrachten; en
 - e. alle andere inkomsten.
2. De Werkgever is in geen enkel geval gehouden tot het storten van extra pensioenpremies of herstelbetalingen bovenop de ingevolge de Uitvoeringsovereenkomst overeengekomen reguliere premie, ook niet in geval van een dekkings- of reservetekort in het Pensioenfonds.
3. Erfstellingen kunnen slechts onder het voorrecht van boedelbeschrijving worden aanvaard.

4. De uitgaven van het Pensioenfonds bestaan uit:
 - a. de te betalen Pensioenen;
 - b. uitgaven die verband houden met de beleggingen van het Pensioenfonds;
 - c. premies voor overeenkomsten van herverzekering;
 - d. de kosten ter uitvoering van beleid en pensioenregelingen;
 - e. uitgaande waardeoverdrachten; en
 - f. alle andere uitgaven welke het Pensioenfonds ter nakoming van het doel of voor het beheer van het Pensioenfonds nodig acht.

Hoofdstuk II: Bestuur

Artikel 5. Samenstelling van het Bestuur

1. Het Pensioenfonds heeft een paritair Bestuur. Het Bestuur bestaat uit acht personen, waarvan vier leden de Werkgever en vier leden de Werknemers vertegenwoordigen. Indien de onderlinge getalsverhouding tussen Pensioengerechtigden en Deelnemers daartoe aanleiding geeft, treedt/treden vertegenwoordigers van Pensioengerechtigden toe tot het Bestuur. De wijze waarop zal alsdan door het Bestuur met inachtneming van het in de PW bepaalde worden vastgesteld en de daartoe benodigde wijzigingen zullen alsdan in de statuten worden aangebracht.
2. De vertegenwoordigers van de Werkgever in het Bestuur worden voorgedragen door de Werkgever. Van de vier leden van de vertegenwoordigers van de Werknemers in het Bestuur worden er twee door de COR voorgedragen, één door De Unie en één door FNV.
3. De bestuursleden worden door het Bestuur benoemd, onder de opschortende voorwaarde dat DNB binnen de daarvoor geldende termijn geen bezwaar heeft gemaakt tegen de benoeming, dan wel heeft laten weten in te stemmen met de benoeming. Het Bestuur wijst een voor benoeming voorgedragen kandidaat bestuurslid af, indien deze naar het oordeel van het bestuur niet voldoet aan de profielschets, zoals die voorafgaand aan de voordracht voor de benoeming door het Bestuur aan de voordragende partij kenbaar is gemaakt. Het Bestuur wijst een benoeming voorts af, indien de Raad van Toezicht van oordeel is dat de kandidaat niet voldoet aan de profielschets. Indien het Bestuur een voorgedragen kandidaat afwijst, verzoekt het de voordragende partij een nieuwe kandidaat voor te dragen.
4. Het Bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter en een vice-voorzitter en kan daarnaast uit zijn midden een secretaris benoemen.
5. De leden van het Bestuur kunnen geen lid zijn van het Verantwoordingsorgaan of de Raad van Toezicht.
6. Het Bestuur draagt er zorg voor dat het Bestuur voldoet aan de eisen van betrouwbaarheid en geschiktheid conform de eisen van de Pensioenwet.
7. De zittingstermijn voor een lid van het Bestuur is vier jaar. Een lid van het Bestuur kan twee maal worden herbenoemd.

Artikel 6. Einde Bestuurslidmaatschap

1. Het bestuurslidmaatschap eindigt:
 - a. door het verstrijken van de tijd waarvoor hij/zij is (her)benoemd;
 - b. door overlijden;
 - c. door aftreden op eigen verzoek;
 - d. door (tussentijds) ontslag door het Bestuur; of
 - e. door een besluit als bedoeld in artikel 18, lid 6 van de Raad van Toezicht; of
 - f. nadat de voordragende partij als bedoeld in artikel 5 lid 2 het Bestuur verzoekt het door hem voorgedragen bestuurslid te vervangen door een andere voorgedragen kandidaat en het Bestuur met inachtneming van artikel 6, lid 2 dienovereenkomstig heeft besloten.
2. Een besluit van het Bestuur als bedoeld in artikel 6, lid 1, onder d over schorsing of een (tussentijds) ontslag van een bestuurslid kan slechts worden genomen met een Gekwalificeerde meerderheid van stemmen, waarbij het betreffende bestuurslid van de stemming is uitgesloten.
3. Na afloop van hun bestuurslidmaatschap mogen bestuursleden gedurende vijf jaar geen zitting nemen in andere organen van het Pensioenfonds.

Artikel 7. Taken en bevoegdheden van het Bestuur

1. Het Bestuur vormt het bestuur van het Pensioenfonds in de zin van de wet en is belast met het besturen van het Pensioenfonds.
2. Het Bestuur heeft alle bevoegdheden die niet door de wet of statuten aan andere organen zijn opgedragen.
3. De wijze waarop het Bestuur bedoelde bevoegdheden uitoefent, is vastgelegd in reglementen.
4. Het Bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de statuten en de reglementen van het Pensioenfonds.
5. Het Bestuur, de Raad van Toezicht en andere personen die het beleid van het Pensioenfonds (mede) bepalen richten zich bij de vervulling van hun taak naar de belangen van de bij het Pensioenfonds betrokken Deelnemers, Gewezen Deelnemers, andere Aanspraakgerechtigden, de Pensioengerechtigden en de Werkgever en zorgen ervoor dat dezen zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.
6. Het Pensioenfonds wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door ten minste twee gezamenlijk handelende bestuursleden. De tot vertegenwoordiging bevoegden kunnen rechts-geldig zowel aan één of meer werknemers van het Pensioenfonds als aan derden, vertegenwoordigingsbevoegdheid verlenen en deze bevoegdheid weer intrekken.
7. Het Bestuur is bevoegd tot alle daden van beheer en beschikking. Ook is het Bestuur bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding of bezwaring van registergoederen.
8. Het Bestuur stelt een huishoudelijk reglement vast.
9. Reglementen, met uitzondering van de in artikelen 14, lid 6 en 18, lid 13 bedoelde reglementen, worden door het Bestuur vastgesteld. Bepalingen in reglementen die strijdig zijn met deze statuten zijn nietig.

10. Het Bestuur stelt het Pensioenreglement vast dan wel wijzigt het Pensioenreglement met inachtneming van het bepaalde in de Pensioenovereenkomst en de Uitvoeringsovereenkomst. Voorts is het Bestuur bevoegd om het Pensioenreglement te wijzigen in verband met:
- uitvoeringstechnische aspecten;
 - wet- en regelgeving, waaronder maar niet uitsluitend de PW en de Wet op de loonbelasting 1964 en de daarop gebaseerde regelgeving voor zover deze niet leiden tot aanpassing van de Pensioenovereenkomst; en
 - aanwijzingen van DNB of de Autoriteit Financiële Markten.

Indien het wijzigingen in wet- en regelgeving betreffen die leiden tot aanpassing van de inhoud van de Pensioenovereenkomst, dan zal het Bestuur met de sociale partners in overleg treden over de te volgen procedure.

Artikel 8. Vergaderingen van het Bestuur

1. a. De vergaderingen van het Bestuur worden door of namens de voorzitter ten minste vijf dagen voor de datum van de vergadering bijeengeroepen door middel van een schriftelijke dan wel elektronische uitnodiging, vermeldende tijd en plaats van de vergadering en de te behandelen onderwerpen. Vergaderstukken kunnen schriftelijk dan wel elektronisch worden verstrekt. Over voorstellen die niet bij de te behandelen onderwerpen in de uitnodiging zijn vermeld, kan niet worden besloten, tenzij alle bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn in de vergadering.
- b. Telefonische vergaderingen van het Bestuur kunnen op ieder moment worden georganiseerd. Deze vergaderingen worden door of namens de voorzitter bijeengeroepen door middel van een schriftelijke dan wel elektronische uitnodiging, vermeldende tijd en de

Het Pensioenreglement en een wijziging daarin treden in werking op een door het Bestuur vastgestelde datum. Door een wijziging van het Pensioenreglement worden de tot dat tijdstip opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten niet gewijzigd, tenzij wijziging wel is overeengekomen en is toegestaan volgens de PW.

11. Het Bestuur stelt een integriteitsbeleid en een gedragscode op.
12. Het Bestuur stelt een noodprocedure op om in spoedeisende situaties te kunnen handelen en besluiten te kunnen nemen.
13. Het is het Pensioenfonds niet toegestaan zich borg te stellen voor derden, of leningen aan te gaan waarbij het Pensioenfonds als debiteur optreedt, tenzij de lening tijdelijk wordt aangegaan voor liquiditeitsdoeleinden.

te behandelen onderwerpen. Vergaderstukken kunnen schriftelijk dan wel elektronisch worden verstrekt. Over voorstellen, die niet bij de te behandelen onderwerpen in de uitnodiging zijn vermeld, kan niet worden besloten, tenzij alle bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn in de vergadering.

Een vergadering, waarin alle bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, wordt geacht op geldige wijze te zijn bijeengeroepen.

2. Een bestuurslid kan zich in een vergadering doen vertegenwoordigen en zijn stem doen uitbrengen door een door hem daartoe schriftelijk of elektronisch gemachtigd ander bestuurslid.
3. Een bestuurslid dat een ander bestuurslid heeft gemachtigd, wordt voor het in artikel 8 lid 5 beschreven quorumvereiste als ter vergadering aanwezig beschouwd.

Statuten

4. Ieder ter vergadering aanwezige bestuurslid heeft één stem.
5. Voor zover niet uitdrukkelijk in deze Statuten anders is bepaald, kunnen besluiten van het Bestuur rechtsgeldig worden genomen als een meerderheid van de stemmen bij de vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is. Het Bestuur besluit bij meerderheid van stemmen van de aanwezige of vertegenwoordigde bestuursleden, tenzij het een besluit betreft aangaande:

A)

- ▼ inschakelen externe deskundige voor mediation of consultatie;
- ▼ fusie van het Pensioenfonds;
- ▼ liquidatie van het Pensioenfonds;
- ▼ ontbinding van het Pensioenfonds;
- ▼ ontslag en schorsing van een bestuurslid;
- ▼ ontslag en schorsing van een lid van de Raad van Toezicht;
- ▼ splitsing van het Pensioenfonds; of
- ▼ wijziging van de statuten.

Dergelijke besluiten kunnen alleen worden genomen met een Gekwalificeerde meerderheid van stemmen.

B)

- ▼ bijstand ter vergadering van een bestuurslid door een deskundige als bedoeld in artikel 11, lid 2.

Dit besluit wordt genomen als een kwart van het totaal aantal stemmen in de vergadering zich daartoe heeft uitgesproken.

Tenzij de vergadering anders beslist, vindt stemming over zaken mondeling plaats. Stemming over personen geschiedt steeds schriftelijk.

Is ter vergadering geen meerderheid van stemmen aanwezig of vertegenwoordigd, dan wordt binnen een maand een nieuwe vergadering bijeengeroepen, waarin over de onderwerpen van

de agenda van de eerste vergadering rechtsgeldig kan worden besloten ongeacht het aantal ter tweede vergadering aanwezige of vertegenwoordigde bestuursleden.

Dat wordt in de uitnodiging van de tweede vergadering vermeld.

6. Bij staking van stemmen wordt een voorstel tot besluitvorming geacht te zijn verworpen. Het voorstel kan in een volgende vergadering opnieuw worden geagendeerd, voor zover nodig vergezeld van nadere toelichting of informatie.

Indien het Bestuur getracht heeft om tot besluitvorming over een dergelijk voorstel te komen en de stemmen blijven staken, kan het Bestuur, indien de aanwezige of vertegenwoordigde bestuursleden die een Gekwalificeerde meerderheid van stemmen vertegenwoordigen zich daarvoor hebben uitgesproken, een externe deskundige vragen om hetzij (1) te bemiddelen (mediation), hetzij (2) een advies uit te brengen voor een oplossing (consultatie). Alvorens tot mediation of consultatie over te gaan, stelt het Bestuur hiertoe een probleemomschrijving vast. Bij de vaststelling van de probleemomschrijving zal het Bestuur tevens vaststellen welke van voornoemde vormen van geschilbeslechting ter zake zal worden toegepast. Indien ook bij het vaststellen van voornoemde probleemomschrijving of bij het bepalen van de vorm van geschilbeslechting de stemmen staken dan zal (3) de kwestie bindend worden voorgelegd aan drie externe deskundigen (arbitrage).

Deze externe deskundigen worden als volgt benoemd:

- ▼ één (1) door de vertegenwoordigers van de Werkgever in het Bestuur;
- ▼ één (1) door de vertegenwoordigers van de Werknemers in het Bestuur; en
- ▼ één (1) door de hiervoor benoemde externe deskundigen tezamen.

Deze laatst benoemde deskundige zal als voorzitter van de arbitragecommissie optreden.

De drie externe deskundigen zullen tezamen de te volgen procedure bepalen.

7. Het Bestuur is verplicht tot geheimhouding en dient alle gegevens betreffende de besluitvorming van het Bestuur vertrouwelijk te behandelen.

8. Van de vergaderingen van het Bestuur worden notulen gehouden, die na goedkeuring in de volgende vergadering worden vastgesteld.

Artikel 9. Besluiten buiten vergadering

1. Besluiten kunnen op ieder moment door het Bestuur buiten vergadering worden genomen mits het desbetreffende voorstel schriftelijk dan wel elektronisch aan alle leden van het Bestuur is toegezonden en er ten minste een meerderheid dan wel conform artikel 8, lid 5 een Gekwalificeer-

de meerderheid van de stemmen met het besluit schriftelijk of elektronisch heeft ingestemd.

2. Een besluit buiten vergadering wordt in de notulen van de volgende vergadering van het Bestuur opgenomen.

Artikel 10. Bestuursbureau en Compliance Officer

1. Het Bestuur wordt ondersteund door een Bestuursbureau. Het Bestuursbureau heeft tot taak om het Bestuur te ondersteunen bij de beleidsvoorbereiding en de uitvoering van het beleid.
2. Het Bestuur stelt voor dit Bestuursbureau een Directeur aan. De Directeur heeft de dagelijkse leiding over het Bestuursbureau en is verantwoordelijk voor een adequate bemensing van het Bestuursbureau.

3. Het Bestuur benoemt een Compliance Officer die is belast met het toezicht op de naleving van toepasselijke wet- en regelgeving en de gedragscode binnen het Pensioenfonds. De Compliance Officer is bevoegd rechtstreeks aan de Raad van Toezicht te rapporteren indien het Bestuur, naar het oordeel van de Compliance Officer, onvoldoende opvolging geeft aan de bevindingen van de Compliance Officer.

Artikel 11. Adviseurs

1. Het Bestuur is bevoegd zich door één of meer adviseurs te laten bijstaan.
2. Ieder bestuurslid is bevoegd een deskundige te raadplegen. Tevens kan ieder bestuurslid

zich krachtens een bestuursbesluit door een deskundige ter vergadering laten bijstaan, waarbij ten minste een kwart van het totaal aantal stemmen in de vergadering zich daartoe heeft uitgesproken.

Hoofdstuk III: Verantwoordingsorgaan

Artikel 12. Samenstelling van het Verantwoordingsorgaan

1. Het Pensioenfonds kent een Verantwoordingsorgaan dat bestaat uit vier personen. Twee leden van het Verantwoordingsorgaan vertegenwoordigen de Werkgever. Indien de onderlinge getalsverhouding tussen Pensioengerechtigden en Deelnemers daartoe aanleiding geeft, treedt/treden vertegenwoordigers van Pensioengerechtigden toe tot het Verantwoordingsorgaan. De wijze waarop zal alsdan door het Bestuur in overleg met het Verantwoordingsorgaan en met inachtneming van het in de PW bepaalde worden vastgesteld en de daartoe benodigde wijzigingen zullen alsdan in de statuten worden aangebracht.
2. De leden van het Verantwoordingsorgaan die de Werkgever vertegenwoordigen, worden door de Werkgever voorgedragen en door het Bestuur benoemd als zij voldoen aan de voorwaarden zoals gesteld in de door het Verantwoordingsorgaan vastgestelde profielschets. Indien het Bestuur een kandidaat afwijst, verzoekt het Bestuur de Werkgever een nieuwe kandidaat voor te dragen.
3. De leden van het Verantwoordingsorgaan die de Deelnemers vertegenwoordigen worden door verkiezingen door de Deelnemers gekozen en daarna benoemd door het Bestuur. Kandidaten voor deze verkiezingen kunnen worden voorgedragen door individuele Deelnemers of door verenigingen met volledige rechtsbevoegdheid en wier statutaire doel mede omvat het behartigen van de belangen van haar leden als belanghebbenden bij het Pensioenfonds.
4. De wijze van kandidaatstelling, de inrichting van de in lid 3 bedoelde verkiezingen en de vaststelling van de uitslag, worden nader geregeld in een verkiezingsreglement, dat deel uitmaakt van het reglement van het Verantwoordingsorgaan zoals opgenomen in artikel 14, lid 6.
5. Een Deelnemer kan zich kandidaat stellen voor de verkiezingen als vertegenwoordiger van de Deelnemers als hij/zij voldoet aan de voorwaarden zoals gesteld in het verkiezingsreglement en de door het Verantwoordingsorgaan vastgestelde profielschets.
6. De zittingstermijn van een lid van het Verantwoordingsorgaan is vier jaar. Een lid van het Verantwoordingsorgaan kan één maal worden herbenoemd.
7. De leden van het Verantwoordingsorgaan kunnen geen lid zijn van het Bestuur of de Raad van Toezicht.

Artikel 13. Einde lidmaatschap Verantwoordingsorgaan

1. Het lidmaatschap van het Verantwoordingsorgaan eindigt:
 - a. door het verstrijken van de tijd waarvoor hij/zij is (her)benoemd;
 - b. door overlijden;
 - c. na aftreden op eigen verzoek;
 - d. door (tussentijds) ontslag door het Verantwoordingsorgaan;
 - e. indien een vertegenwoordiger van de Deelnemers, een Gewezen Deelnemer of een Pensioengerechtigde wordt; of
 - f. na ontslag door het Bestuur op verzoek van de voordragende partij.

2. Een besluit van het Verantwoordingsorgaan over schorsing of een (tussentijds) ontslag van een lid, kan slechts worden genomen nadat het Verantwoordingsorgaan de Raad van Toezicht heeft gehoord en indien twee leden van het Verantwoordingsorgaan daarvoor stemmen, waarbij het betreffende lid van het Verantwoordingsorgaan van de stemming is uitgesloten.
3. Een besluit tot een ontslag als bedoeld in lid 1 onder f, kan slechts door het Bestuur met een Gekwalificeerde meerderheid van stemmen worden genomen.

Artikel 14. Rechten en bevoegdheden van het Verantwoordingsorgaan

1. Het Verantwoordingsorgaan adviseert het Bestuur desgevraagd over voorgenomen bestuursbesluiten met betrekking tot de in artikel 115a PW genoemde onderwerpen.
2. Het Verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur naar aanleiding van de melding van disfunctioneren van het Bestuur, bedoeld in artikel 18, lid 8.
3. Het advies aan het Verantwoordingsorgaan wordt op een zodanig tijdstip gevraagd dat het van wezenlijke invloed kan zijn op de in lid 1 bedoelde voorgenomen besluiten van het Bestuur.
4. Bij het vragen van advies wordt een overzicht verstrekt van de beweegredenen voor het voorgenomen besluit en van de gevolgen die dit besluit naar verwachting voor de belanghebbenden bij het Pensioenfonds zal hebben.
5. Het Verantwoordingsorgaan richt zijn werkzaamheden op een zodanige wijze in dat zijn adviezen het functioneren van het Pensioenfonds ondersteunen. Indien het Bestuur een ontvangen advies niet of niet geheel zal volgen, deelt het Bestuur dat zo spoedig mogelijk schriftelijk aan het Verantwoordingsorgaan mee tezamen met de overwegingen waarop deze beslissing berust. Indien een advies van het Verantwoordingsorgaan uitdrukking geeft aan een minderheidsadvies, dan geldt deze bepaling onverkort indien het Bestuur geen opvolging geeft aan het uitgebrachte minderheidsadvies.
6. Het Verantwoordingsorgaan stelt in overleg met het Bestuur een reglement vast.
7. Het Bestuur en de Raad van Toezicht, leggen verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan.
8. Het Verantwoordingsorgaan heeft aan de hand van het bestuursverslag, de jaarrekening en andere informatie waaronder de bevindingen van de Raad van Toezicht, de bevoegdheid om een oordeel te geven over het door het Bestuur uitgevoerde beleid evenals over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt samen met de reactie van het Bestuur daarop, bekend gemaakt en in het bestuursverslag opgenomen.
9. Het Verantwoordingsorgaan heeft recht op overleg met de Raad van Toezicht.
10. Als het Verantwoordingsorgaan van oordeel is dat het Bestuur niet naar behoren functioneert, kan het Verantwoordingsorgaan ingevolge het bepaalde in de PW bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam een verzoek indienen als bedoeld in artikel 2:345 en volgende van het Burgerlijk Wetboek. Een besluit tot het indienen van een verzoek bij de Ondernemingskamer vergt een Gekwalificeerde meerderheid van stemmen binnen het Verantwoordingsorgaan. De kosten die verband houden met het indienen van een verzoek bij de Ondernemingskamer komen ten laste van het Pensioenfonds, indien en voor zover zij redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van het Verantwoor-

dingsorgaan, en het Bestuur van de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld.

11. Het Bestuur verstrekt aan het Verantwoordingsorgaan tijdig alle inlichtingen en gegevens die redelijkerwijs benodigd zijn voor zijn taakvervulling.
12. Het Bestuur informeert het Verantwoordingsorgaan onverwijld schriftelijk over de in artikel 115f PW genoemde onderwerpen.
13. Na overleg met het Verantwoordingsorgaan stelt het Bestuur jaarlijks een budget aan het Verantwoordingsorgaan beschikbaar.
14. Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd een deskundige te raadplegen indien dit redelijkerwijs noodzakelijk is voor de vervulling van zijn taak.
15. Het Bestuur draagt zorg voor scholingsmogelijkheden ten behoeve van de leden van het Verantwoordingsorgaan
16. De kosten voor het raadplegen van een deskundige door het Verantwoordingsorgaan en de kosten voor scholing komen ten laste van het Pensioenfonds, indien en voor zover het Pensioenfonds van de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld en deze binnen het budget als bedoeld in lid 13 passen. Ingeval het budget van het Verantwoordingsorgaan ontoereikend is om deze kosten te financieren, zal het Verantwoordingsorgaan tijdig in overleg treden met het Bestuur. Het Bestuur is bevoegd om kosten die het budget overschrijden, af te wijzen.

Artikel 15. Vergaderingen van het Verantwoordingsorgaan

1. Ieder lid van het Verantwoordingsorgaan brengt één stem uit in vergaderingen van het Verantwoordingsorgaan. Een lid kan aan een ander lid volmacht verlenen om namens hem/haar een stem uit te brengen. Een lid kan slechts namens één ander lid van het Verantwoordingsorgaan een stem uitbrengen. Alle besluiten worden genomen met meerderheid van stemmen.
2. Besluiten kunnen op ieder moment door het Verantwoordingsorgaan buiten vergadering worden genomen mits het desbetreffende voorstel schriftelijk dan wel elektronisch aan alle leden van het Verantwoordingsorgaan is toegezonden en er ten minste een meerderheid van de stemmen met het besluit schriftelijk of elektronisch heeft ingestemd.
3. Het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan of een vertegenwoordiging daarvan komen ten minste tweemaal per kalenderjaar in vergadering bijeen. Tijdens deze vergaderingen worden de aangelegenheden aan de orde gesteld waarover het Bestuur of het Verantwoordingsorgaan overleg wenselijk achten.

Hoofdstuk IV: Raad van Toezicht

Artikel 16. Samenstelling en taak van de Raad van Toezicht

1. De Raad van Toezicht staat het bestuur met raad ter zijde en stelt zich op als gesprekspartner van het Bestuur.
2. De Raad van Toezicht heeft de volgende taken:
 - a. toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het Pensioenfonds;
 - b. toezicht houden op adequate risicobeheersing en op evenwichtige belangenafweging door het bestuur;
 - c. verantwoording afleggen over uitvoering van zijn taken en uitoefening van de bevoegdheden aan het Verantwoordingsorgaan en vastlegging daarvan in het bestuursverslag;
 - d. disfunctioneren van het bestuur melden aan het Verantwoordingsorgaan en aan partijen die bevoegd zijn tot de voordracht van de Bestuursleden;
 - e. disfunctioneren van het bestuur melden aan DNB indien het Bestuur niet binnen een, naar tevredenheid van de Raad van Toezicht, redelijke termijn handelt;
 - f. de mogelijkheid om de Bestuurders te schorsen of te ontslaan wegens disfunctioneren;
 - g. de mogelijkheid om een voorgenomen benoeming van een kandidaat-Bestuurder te beletten indien deze niet voldoet aan de profielschets;
 - h. in overleg met het Bestuur en na advies van het Verantwoordingsorgaan een profielschets opstellen voor de voorzitter en de leden van de Raad van Toezicht.
3. De leden van de Raad van Toezicht handelen steeds in het belang van de doelstelling van het Pensioenfonds, zonder specifieke opdracht en onafhankelijk van welk ander belang ook. Zij richten zich hierbij naar de belangen van de bij het Pensioenfonds betrokken Deelnemers, Gewezen Deelnemers, andere Aanspraakgerechtigden, Pensioengerechtigden en de Werkgever en zorgen ervoor dat deze zich door hen op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.
4. De Raad van Toezicht legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden aan het Verantwoordingsorgaan en in de rapportage intern toezicht over het afgelopen boekjaar. De bevindingen van de Raad van Toezicht evenals de reactie erop van het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan worden opgenomen in het bestuursverslag.
5. De Raad van Toezicht bestaat uit drie onafhankelijke en deskundige personen.
6. De voorzitter en de leden worden voor een periode van vier jaar benoemd door het Bestuur, na bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan. Zij kunnen maximaal één keer worden herbenoemd, op basis van een bindend advies van het Verantwoordingsorgaan. De benoeming vindt plaats onder de opschortende voorwaarde dat DNB binnen de daarvoor geldende termijn geen bezwaar heeft gemaakt tegen de benoeming, dan wel heeft laten weten in te stemmen met de benoeming.
7. In afwijking in zoverre van het zesde lid van dit artikel, kunnen de leden van de Raad van Toezicht voor de eerste keer voor afwijkende perioden worden benoemd.
8. Als het Bestuur van mening is dat de voorgedragen persoon wezenlijk afwijkt van de profielschets, zal betrokkene niet worden

benoemd en zal het Verantwoordingsorgaan gevraagd worden met een nieuwe voordracht te komen.

9. De Raad van Toezicht draagt er zorg voor dat de Raad van Toezicht voldoet aan de eisen van

betrouwbaarheid en geschiktheid conform de eisen van de Pensioenwet.

10. De leden van de Raad van Toezicht kunnen geen lid zijn van het Verantwoordingsorgaan of het Bestuur.

Artikel 17. Einde lidmaatschap Raad van Toezicht

1. Het lidmaatschap van de Raad van Toezicht eindigt:
 - a. door het verstrijken van de tijd waarvoor hij/zij is (her)benoemd;
 - b. door overlijden;
 - c. na aftreden op eigen verzoek; of
 - d. in geval van ontslag door het Bestuur.
2. Het Bestuur kan een lid van de Raad van Toezicht alleen met een gekwalificeerde meerderheid schorsen of ontslaan nadat het daartoe een bindend advies van het Verantwoordingsorgaan heeft ingewonnen en vooraf de Raad van Toezicht heeft gehoord.
3. In geval van een tussentijdse vacature treedt de Raad van Toezicht in overleg met het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan. Na een bindende voordracht van het Verantwoordingsorgaan benoemt het Bestuur een nieuw lid van de Raad van Toezicht voor de resterende zittingsduur van de voorganger. De benoeming vindt plaats onder de opschortende voorwaarde dat DNB binnen de daarvoor geldende termijn geen bezwaar heeft gemaakt tegen de benoeming, dan wel heeft laten weten in te stemmen met de benoeming.

Artikel 18. Rechten en bevoegdheden van de Raad van Toezicht

1. De Raad van Toezicht heeft recht op alle informatie die hij in redelijkheid nodig heeft om zijn opdracht goed te kunnen uitvoeren. Het bestuur verstrekt deze informatie uit eigen beweging dan wel op verzoek van de Raad van Toezicht. Voorts heeft de Raad van Toezicht recht op overleg met de registeraccountant als bedoeld in artikel 22 en de waarmede actuaire als bedoeld in artikel 23.
2. Overeenkomstig artikel 5, lid 3, en artikel 16, lid 2, onder g legt het Bestuur een voorgedragen kandidaat Bestuurslid voor aan de Raad van Toezicht. Het Bestuur wijst de benoeming af indien de Raad van Toezicht van oordeel is dat hij/zij niet voldoet aan de profielschets.
3. Aan de goedkeuring van de Raad van Toezicht zijn onderworpen de bestuursbesluiten tot vaststelling van:
 - a. het bestuursverslag en de jaarrekening;
 - b. de profielschets voor bestuurders;
 - c. het beleid inzake beloningen, met uitzondering van de beloning van de Raad van Toezicht;
 - d. gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het Pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het Pensioenfonds;
 - e. liquidatie, fusie of splitsing van het Pensioenfonds; en

- f. het omzetten van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm, bedoeld in artikel 18 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
4. Indien de Raad van Toezicht geen goedkeuring verleent op een voorgenomen besluit als bedoeld in het derde lid, zal het bestuur dat besluit heroverwegen, met inachtneming van de door de Raad van Toezicht aangevoerde argumenten, en goedkeuring vragen op een gewijzigd voorgenomen besluit. Het ontbreken van de goedkeuring van de Raad van Toezicht tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van bestuur of bestuurders niet aan.
5. In geval van geschillen over goedkeuring door de Raad van Toezicht van besluiten als bedoeld in het derde lid, kunnen het Bestuur en de Raad van Toezicht besluiten om het geschil bindend voor te leggen aan een geschillencommissie bestaand uit drie externe deskundigen. Deze externe deskundigen worden als volgt benoemd:
- ▼ één (1) door het Bestuur;
 - ▼ één (1) door de Raad van Toezicht; en
- één (1) door de hiervoor benoemde externe deskundigen tezamen.
- Deze laatst benoemde deskundige zal als voorzitter van de geschillencommissie optreden. De drie externe deskundigen zullen tezamen de te volgen procedure bepalen.
- De benoemingen door het Bestuur en de Raad van Toezicht, vinden binnen 15 werkdagen plaats nadat het Bestuur en de Raad van Toezicht besloten hebben tot het instellen van een geschillencommissie. Indien het Bestuur of de Raad van Toezicht niet binnen de gestelde termijn het door hem aan te wijzen lid benoemen, wordt de geschillencommissie toch geacht te zijn samengesteld en kan zij haar taak verrichten. De geschillencommissie zal het Bestuur en de Raad van Toezicht zo snel mogelijk doch uiterlijk binnen 15 werkdagen na haar benoeming horen. De geschillencommissie stelt het Bestuur en de Raad van Toezicht vervolgens zo spoedig mogelijk doch uiterlijk binnen 30 werkdagen na het horen van het Bestuur en de Raad van Toezicht, schriftelijk en gemotiveerd in kennis van haar beslissing.
6. De Raad van Toezicht kan, als bedoeld in artikel 16, lid 2 onder f, leden van het bestuur schorsen of ontslaan wegens disfunctioneren.
7. Van disfunctioneren van het Bestuur is in ieder geval sprake indien het Bestuur een besluit heeft genomen zonder de benodigde wettelijk vereiste goedkeuring van de Raad van Toezicht en het Bestuur niet aannemelijk maakt dat dit nodig was in het belang van (Gewezen) Deelnemers, andere Aanspraakgerechtigden, Pensioengerechtigden en de Werkgever dan wel dit besluit voortvloeit uit een aanwijzing van de toezichthouder, een last onder dwangsom of rechtstreeks voortvloeit uit een wettelijk voorschrift.
8. De Raad van Toezicht meldt disfunctioneren van het Bestuur aan het Verantwoordingsorgaan en treedt in overleg met het Bestuur om te trachten tot een oplossing voor het disfunctioneren te komen. Indien dit binnen een redelijke termijn, te beoordelen door de Raad van Toezicht, niet tot resultaten leidt, meldt de RvT het disfunctioneren aan De Nederlandsche Bank.
9. Als de Raad van Toezicht van oordeel is dat het Bestuur niet naar behoren functioneert, kan de Raad van Toezicht ingevolge het bepaalde in de PW bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam een verzoek indienen als bedoeld in artikel 2:345 en volgende van het Burgerlijk Wetboek. De kosten die verband houden met het indienen van een verzoek bij de Ondernemingskamer komen ten laste van het Pensioenfonds, indien en voor zover zij redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de taak van het Verantwoordingsorgaan, en

het Bestuur van de te maken kosten vooraf in kennis is gesteld.

10. Na overleg met de Raad van Toezicht stelt het Bestuur jaarlijks een budget aan de Raad van Toezicht beschikbaar.
11. De Raad van Toezicht is bevoegd een deskundige te raadplegen indien dit redelijkerwijs noodzakelijk is voor de vervulling van zijn taak.
12. De kosten voor het raadplegen van een deskundige door de Raad van Toezicht komen ten laste van het Pensioenfonds, indien en voor zover het Pensioenfonds van de te maken kosten

vooraf in kennis is gesteld en deze binnen het budget als bedoeld in lid 10 passen. Ingeval het budget van de Raad van Toezicht ontoereikend is om deze kosten te financieren, zal de Raad van Toezicht tijdig in overleg treden met het Bestuur. Het Bestuur is bevoegd om kosten die het budget overschrijden, af te wijzen.

13. De Raad van Toezicht stelt in overleg met het Bestuur en na advies van het Verantwoordingsorgaan een reglement vast. Het reglement is voor de eerste maal door het Bestuur vastgesteld, nadat het Verantwoordingsorgaan daarover advies heeft uitgebracht.

Artikel 19. Vergaderingen van de Raad van Toezicht

1. De Raad van Toezicht kan alleen besluiten nemen indien ten minste twee leden hun stem kunnen uitbrengen. Als geen andere meerderheid is voorgeschreven, worden alle besluiten genomen bij gewone meerderheid van stemmen. De Raad van Toezicht kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits alle leden in de gelegenheid zijn gesteld hun mening elektronisch te uiten. Een afwezig lid van de RvT kan een ander lid niet machtigen om namens hem op te treden.
2. Vergaderingen van de Raad van Toezicht en het Bestuur vinden plaats zo vaak als een van beiden dit nodig acht, maar ten minste elk kwartaal.
3. Vergaderingen van de Raad van Toezicht en het Verantwoordingsorgaan vinden plaats zo vaak als één van beiden dit nodig acht, maar ten minste tweemaal per jaar.

Artikel 19A. Sleutelfuncties

1. Het Bestuur draagt zorg voor de inrichting van een risicobeheerfunctie, interne auditfunctie en actuariële functie bij het Pensioenfonds en stelt de houders van deze sleutelfuncties in staat deze functies op een objectieve, eerlijke en onafhankelijke manier te vervullen.
2. Het Bestuur kan de taken en verantwoordelijkheden van de houders van de sleutelfuncties nader omschrijven in een of meer door het Bestuur vast te stellen reglementen.
3. Het Bestuur draagt er zorg voor dat de houder van een sleutelfunctie die op grond van artikel 143a, lid 3 PW te goeder trouw en naar behoren een melding heeft gedaan bij de DNB als gevolg van deze melding niet wordt benadeeld.

Hoofdstuk V: Financiën

Artikel 20. Beheer

1. Het beheer van het Pensioenfonds wordt onder verantwoordelijkheid van het Bestuur gevoerd.
2. Het Pensioenfonds richt zijn organisatie zodanig in dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt.
3. Het Pensioenfonds voert een prudent beleggingsbeleid dat is gericht op de belangen van de bij het Pensioenfonds betrokken Deelnemers, Gewezen Deelnemers, andere Aanspraakgerechtigden, de Pensioengerechtigden en de Werkgever. De beleggingen worden gewaardeerd op basis van marktwaardering. Beleggingen in de Werkgever dan wel in de ondernemingen die tot dezelfde groep als de Werkgever behoren, worden beperkt tot ten hoogste vijf procent van de portefeuille.
4. Het Pensioenfonds werkt volgens een door het Bestuur vastgestelde Actuariële en bedrijfstechnische nota, opgesteld in overeenstemming met de PW. De Actuariële en bedrijfstechnische nota mag niet strijdig zijn met de Pensioenovereenkomst en met het in artikel 3 beschreven doel van het Pensioenfonds.

Artikel 21. Boekjaar, bestuursverslag, jaarrekening, overige gegevens en staten

1. Het boekjaar van het Pensioenfonds valt samen met het kalenderjaar.
2. Het Bestuur stelt binnen zes maanden na afloop van het boekjaar een bestuursverslag en een jaarrekening vast. De jaarrekening wordt opgesteld door het Pensioenfonds. Het bestuursverslag is voorzien van:
 - ▼ het oordeel van het Verantwoordingsorgaan en de reactie van het Bestuur zoals bedoeld in artikel 14 lid 8;
 - ▼ de bevindingen van de Raad van Toezicht zoals bedoeld in artikel 16, lid 4 en de reactie daarop van het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan;
3. Het Bestuur overlegt binnen de daartoe vastgestelde termijnen het bestuursverslag en de overige gegevens alsmede de staten aan DNB. Het Pensioenfonds publiceert het bestuursverslag en de overige gegevens op de website van het Pensioenfonds.
 - ▼ de verklaring van de registeraccountant omtrent de getrouwheid van de jaarrekening zoals bedoeld in artikel 22 lid 2; en
 - ▼ de verklaring van de waarmerkend actuaaris bij de actuariële staten zoals bedoeld in artikel 23 lid 2.

Artikel 22. Registeraccountant

1. Het Bestuur verleent opdracht aan een registeraccountant dan wel een organisatie waarin registeraccountants samenwerken tot onderzoek van:
 - ▼ De jaarrekening zoals bedoeld in artikel 21 lid 2;
 - ▼ De in artikel 147 PW bedoelde staten.

2. De registeraccountant brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan het Bestuur en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening en een verklaring omtrent de getrouwheid van de staten.
3. De registeraccountant is gerechtigd tot inzage van alle zakelijke gegevens en bescheiden van het Pensioenfonds.

Artikel 23. Waarmerkend actuaris

1. Het Bestuur verleent met inachtneming van het bepaalde in de PW aan een waarmerkend actuaris, dan wel aan een organisatie waarin waarmerkend actuarissen samenwerken, opdracht tot het onderzoeken van de administratieve basisgegevens van het Pensioenfonds en het waarmerken van de actuariële staten die onderdeel vormen van de staten zoals bedoeld in artikel 22 lid 1.
2. De waarmerkend actuaris brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan het Bestuur en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een actuariel verslag, voorzien van een verklaring en een verklaring bij de actuariële staten, zoals bedoeld in artikel 147 PW.
3. De waarmerkend actuaris is gerechtigd tot inzage van alle zakelijke gegevens en bescheiden van het Pensioenfonds.

Hoofdstuk VI: Ontbinding

Artikel 24. Ontbinding van het Pensioenfonds

1. Tot ontbinding van het Pensioenfonds kan slechts door het Bestuur met een Gekwalificeerde meerderheid van stemmen worden besloten.
2. Het Pensioenfonds wordt in elk geval ontbonden zodra er geen Aanspraak- en Pensioenge-rechtigden in de zin van het Pensioenreglement meer zijn.
3. Bij het besluit tot ontbinding worden één of meer vereffenaars benoemd.
4. Bij ontbinding worden de bij het Pensioen-fonds opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten collectief overgedragen aan een andere pensioenuitvoerder met inachtneming van het in artikel 84 PW bepaalde.
5. De vereffenaar(s) zijn verplicht bij de vereffening de belangen van de bij het Pensioen-fonds betrokken belanghebbenden op een evenwichtige wijze te behartigen op basis van de geldende Statuten, het Pensioenreglement en de Uitvoeringsovereenkomst.
6. Indien na vereffening enig batig saldo overblijft, zal dit worden aangewend in overeenstemming met het doel van het Pensioenfonds. Het is niet toegestaan dit batig saldo geheel of gedeeltelijk aan de Werkgever uit te keren.

Hoofdstuk VII: Klachten en Geschillen

Artikel 25. Klachten- en Geschillenregeling

1. Het Pensioenfonds stelt een Klachten- en Geschillencommissie in die bestaat uit drie bestuursleden.
2. Het Bestuur stelt een Klachten- en Geschillenregeling vast, waarin de werkwijze en bevoegdheid van de Klachten- en Geschillencommissie worden vastgelegd.

Hoofdstuk VIII: Overige bepalingen

Artikel 26. Wijziging van de statuten

Het Bestuur kan slechts met een Gekwalificeerde meerderheid van stemmen besluiten tot statutenwijziging.

Artikel 27. Hardheidsclausule

Ingeval onverkorte toepassing van enige bij of krachtens deze Statuten geldende bepaling naar het oordeel van het Bestuur in individuele gevallen leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard,

kan het Bestuur die bepaling geheel of gedeeltelijk, al dan niet tijdelijk, voor dat individuele geval buiten toepassing stellen. Aan een zodanig besluit kan het Bestuur voorwaarden verbinden.

Hoofdstuk IX: Slotbepalingen

Artikel 28. Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin deze Statuten niet voorzien, beslist het Bestuur.

